

PLAN DZIAŁANIA KT 199 ds. Nawodnień, Odwodnień i Budownictwa Hydrotechnicznego

STRESZCZENIE

Zakres tematyczny KT 199 obejmuje całokształt zagadnień związanych z budową i eksploatacją systemów melioracyjnych oraz wybrane zagadnienia związane z budownictwem wodnym, deszczowaniem roślin, wykorzystaniem gnojowicy, zagospodarowaniem pomelioracyjnym itp.

Rynek, na którym działa KT 199 jest rynkiem trudnym do precyzyjnego zdefiniowania. Odbiorca Polskich Norm opracowanych przez KT 199 jest odbiorcą rozproszonym. Oznacza to, że korzyści ze stosowania tych norm odnoszą rolnicy indywidualni, przedsiębiorcy działający w branży rolniczej, biura projektowe, instytuty badawcze, wyższe uczelnie, a także Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wśród tych odbiorców trudno jest znaleźć sponsora gotowego ponieść koszty opracowywania nowych norm, bądź nowelizacji norm istniejących.

Korzyści wynikające z działalności KT 199 są trudne do oszacowania liczbowego. W oparciu o Polskie Normy, opracowane w KT 199, buduje się systemy melioracyjne (na użytkach zielonych i na gruntach ornych), buduje się lub modernizuje wały i budowle melioracyjne, prowadzi się zagospodarowanie pomelioracyjne, niektóre Polskie Normy pomocne są w wykorzystywaniu gnojowicy i podczas pomiarów hydrometrycznych w rzekach i kanałach otwartych. Ostateczny produkt, jakim jest Polska Norma, przydatny jest więc w wielu działaniach, jednak ani inwestor, ani użytkownik systemu melioracyjnego nie jest na tyle zainteresowany, by ponieść koszty opracowywania nowych norm.

W przypadku, gdy chodzi o wprowadzenie na rynek nowego wyrobu na rynek budownictwa melioracyjnego, producent wyrobu występuje o wydanie aprobaty technicznej dla tego wyrobu. Jest to dla niego o tyle korzystniejsze, że staje się on właścicielem takiej aprobaty i nikt spośród producentów konkurujących na rynku nie może się tą aprobatą posługiwać (podczas gdy Polską Normą mogą posługiwać się wszyscy).

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

Wiedza z zakresu nawodnień, odwodnień i budownictwa hydrotechnicznego jest stale poszerzana przez Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach, w jakiejś mierze Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz wyższe uczelnie rolnicze. Naturalną rzeczą byłoby dążenie by te osiągnięcia i nowe rozwiązania znajdowały swoje zastosowanie w Polskich Normach, tworzonych dla odbiorcy działającego w naszych, krajowych warunkach klimatycznych, glebowych i gruntowych. Jednak uzyskanie

środków finansowych na opracowanie Polskich Norm dostosowanych do warunków naszego kraju jest utrudnione lub nawet niemożliwe. Odbiorca krajowy jest odbiorcą rozproszonym (indywidualne gospodarstwa rolne), a PKN nie ma możliwości ich finansowania, podobnie jak Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

KT 199 współpracuje ściśle z ISO/TC 113 – Hydrometria, a w szczególności z:

ISO/TC 113/SC 1 Hydrometria – Metody prędkość-powierzchnia
ISO/TC 113/SC 2 Hydrometria – Pomiar z wykorzystaniem budowl
ISO/TC 113/SC 5 Hydrometria – Przyrządy, wyposażenie i opracowanie danych
ISO/TC 113/SC 6 Hydrometria – Transport osadów
ISO/TC 113/SC 8 Hydrometria – Woda gruntowa
ISO/TC 113 wraz ze wszystkimi podkomitetami jest strukturą bardzo prężną i wydajną

ISO/TC 113 opracował kilkadziesiąt norm z zakresu hydrometrii, kilkadziesiąt dalszych jest w opracowywaniu. Większość tych norm KT 199 wdrożył w Polsce drogą tłumaczenia. Ponadto KT 199 bierze czynny udział w opiniowaniu nowo opracowywanych norm w tym Komitecie.

KT 199 współpracuje ponadto z CEN/TC 318 - Hydrometria.

Ten Komitet nie działa zbyt intensywnie, a jego działalność polega głównie na wdrażaniu do Norm Europejskich wcześniej opracowanych norm ISO.

KT 199 współpracuje także z ISO/PC 253 - Ponowne wykorzystanie oczyszczonych ścieków do nawadniania.

Poza zakresem zainteresowań CEN i ISO znajdują się normy dotyczące zagadnień melioracji, a więc nawodnień i odwodnień. Jest to zrozumiałe, gdyż np. Europa leży na obszarze od strefy zwrotnikowej do podbiegunowej i dlatego trudno byłoby opracować uniwersalne normy z zakresu nawodnień i odwodnień dla całego obszaru Europy. Dlatego Polskie Normy z tego zakresu powinny opierać się na badaniach krajowych. Jednak takie rozumowanie wydaje się nie mieć zrozumienia u decydentów.

Lukę powstałą w wyniku opisanego stanu rzeczy w jakiś sposób wypełniają aprobaty techniczne dla nowych wyrobów stosowanych w budownictwie melioracyjnym, których Instytut Technologiczno-Przyrodniczy wydał ok. 100 w ciągu ostatnich 12 lat, a także zgłoszenia patentowe, których w ciągu ostatnich 4 lat było ok. 60.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Głównym odbiorcą Polskich Norm z zakresu nawodnień, odwodnień i budownictwa hydrotechnicznego jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a konkretnie

Wojewódzkie Zarządy Melioracji i Gospodarki Wodnej. W przypadkach realizacji inwestycji i ogłaszania przetargów na wykonanie robót lub dostawę gotowych wyrobów żądają one od uczestników przetargów powołania się na odpowiednią Polską Normę, bądź też wymagają przedłożenia aprobaty technicznej. KT 199 stale udziela informacji w tym zakresie dla wszystkich zainteresowanych.

Wg Rocznika Statystycznego Rolnictwa z 2011 r. 6421 tys. ha użytków rolnych w Polsce jest zmeliorowane.

Rozmiar rzeczowy melioracji podstawowych, których budowa i konserwacja są finansowane przez państwo, jest następujący:

- Uregulowane rzeki i kanały – 40 518 km,
- Wały przeciwpowodziowe – 8 433 km,
- Obszar chroniony – 1 086 400 ha,
- Pojemność zbiorników wodnych – 269 918 000 m³.

Powyższe dane świadczą, że poniesiono znaczące nakłady na budowę tych urządzeń. Ich utrzymanie i budowa nowych urządzeń wymaga stałego aktualizowania Polskich Norm dotyczących tych urządzeń.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Wszystkie inwestycje melioracyjne w Polsce powstają z wykorzystaniem Polskich Norm lub Aprobat Technicznych (takie wymagania stawia Prawo budowlane). Przynosi to określone oszczędności w stosunku do sytuacji, kiedy należałoby sprawdzać każde zaprojektowane rozwiązanie. Wykorzystywanie Polskich Norm i Aprobat Technicznych gwarantuje też bezpieczeństwo projektowanych urządzeń, wyrobów i systemów. Ponadto zapewnia, że przyjęte rozwiązania są bezpieczne dla zdrowia i środowiska.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

Cele KT 199 są następujące:

- eliminowanie barier technicznych w handlu - ułatwienie handlu w kraju, Europie i świecie,
- zapewnienie bezpieczeństwa produktu, zapewnienie zdrowia konsumenta,
- promocja ochrony środowiska, promocja jakości

przez:

- wdrożenia do PN norm ISO:
  - metoda tłumaczenia.
- opracowywanie i nowelizacja krajowych norm własnych z zakresu melioracji, (bowiem brak jest norm europejskich i międzynarodowych dotyczących tych zagadnień),
- opracowywanie krajowych dokumentów w formie aprobat technicznych dla nowych wyrobów w budownictwie melioracyjnym oraz zgłaszanie wniosków patentowych dla urządzeń i metod dotyczących melioracji,
- tłumaczenia Norm Europejskich.

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Strategia KT 199 obejmuje:

- aktywny udział w powstawaniu Norm Europejskich i Międzynarodowych,
- wyznaczenie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT tzn. wprowadzanie do zbioru PN metodą tłumaczenia przede wszystkim Norm Europejskich zharmonizowanych, wprowadzanie do zbioru PN w pierwszej kolejności norm terminologicznych, a następnie norm precyzujących metody badań,
- aktywne poszukiwanie wykonawców prac normalizacyjnych.

4.3. Aspekty środowiskowe

Aspekty środowiskowe będą obejmować:

- Przegląd kluczowych zagadnień środowiskowych objętych zakresem prac KT.
- Zagadnienia środowiskowe będą odzwierciedlone w pracach KT (decyzje w formie uchwał KT o uwzględnieniu aspektów środowiskowych w propozycjach nowych norm, a także przy wydawaniu aprobat technicznych).

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Czynniki, które mogą mieć negatywny wpływ na terminowe wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych oraz na wprowadzanie do programu prac nowych tematów normalizacyjnych:

- brak środków finansowych na opracowanie nowych PN.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEVIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Jak to już wcześniej wyjaśniono pozyskiwanie środków spoza innych źródeł jak budżetowe na chwilę obecną jest niemożliwe.